“TEMURBEKLAR MAKTABI” O‘QUVCHILARINING DUOLINGO MOBIL ILOVASI YORDAMIDA TIL O‘RGANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Madjidova Saida Mirbasidovna
DXX “Temurbeklar maktabi”
harbiy akademik litseyi bosh o‘qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada “Temurbeklar maktabi” o‘quvchilarining til o‘rganish jarayonida Duolingo mobil ilovasidan foydalanish samaradorligi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Mobil ta’limning moslashuvchanligi, interaktivligi va o‘quvchilar motivatsiyasini oshirishdagi o‘rni yoritiladi. Tadqiqot natijalari ushbu ilovaning leksik, grammatik hamda kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishda samarali vosita ekanligini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar; mobil ta’lim, Duolingo, o‘quvchilar, til o‘rganish, motivatsiya, raqamli texnologiyalar, kommunikativ kompetensiya.

Аннотация. В данной статье анализируется эффективность использования мобильного приложения Duolingo в процессе изучения иностранных языков учащимися “Темурбеклар мактаби”. Рассматриваются преимущества мобильного обучения, включая гибкость, интерактивность и повышение мотивации. Результаты показывают, что данное приложение способствует развитию лексических, грамматических и коммуникативных навыков.

Ключевые слова: мобильное обучение, Duolingo, учащиеся, изучение языка, мотивация, цифровые технологии, коммуникативная компетенция.

Abstract. This article analyzes the effectiveness of using the mobile application Duolingo in language learning among students of the Temuriylar School. It highlights the advantages of mobile learning, including flexibility, interactivity, and increased motivation. The findings indicate that the application effectively enhances learners’ lexical, grammatical and communicative competencies.

Keywords: mobile learning, Duolingo, students, language learning, motivation, digital technologies, communicative competence.

Kirish. Bugungi kunda globallashuv jarayonlari jadallashib borayotgan bir sharoitda xorijiy tillarni bilish nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki professional faoliyatning muhim omiliga aylanib bormoqda. Ta’lim tizimida ham til o‘rganishga bo‘lgan talab keskin ortib, uni o‘qitishning samarali, innovatsion va zamonaviy usullarini joriy etish zarurati yuzaga kelmoqda. Ayniqsa, umumta’lim muassasalarida o‘quvchilarning til kompetensiyalarini shakllantirishga an’anaviy yondashuvlar bilan bir qatorda raqamli texnologiyalardan foydalanish dolzarb masalaga aylangan. “Temurbeklar maktabi”da ta’lim olayotgan o‘quvchilar zamonaviy bilim va ko‘nikmalarni egallashga yo‘naltirilgan bo‘lib, ularda mustaqil fikrlash, tezkor qaror qabul qilish va global muhitda samarali muloqot qilish qobiliyatlarini rivojlantirish muhim hisoblanadi. Shu

nuqtayi nazardan qaraganda, xorijiy tillarni o‘rganish nafaqat o‘quv predmeti, balki kommunikativ va madaniyatlararo kompetensiyani shakllantiruvchi asosiy vosita sifatida qaraladi. Biroq amaliyot shuni ko‘rsatadiki, an’anaviy dars shakllari har doim ham o‘quvchilarning individual ehtiyojlari, qiziqishlari va o‘zlashtirish tezligiga mos kelavermaydi. Natijada ayrim o‘quvchilarda til o‘rganishga nisbatan qiziqish pasayishi, bilimlarning yuzaki o‘zlashtirilishi kabi muammolar yuzaga keladi. Shu bois ta’lim jarayoniga interaktiv, moslashuvchan va o‘quvchiga yo‘naltirilgan yondashuvlarni joriy etish zarur.Zamonaviy mobil texnologiyalar, xususan, Duolingo ilovasi bu borada samarali vosita sifatida e’tirof etilmoqda. Ushbu ilova o‘yin elementlariga asoslangan holda til o‘rganishni qiziqarli va qulay jarayonga aylantiradi. Shuningdek, u o‘quvchilarga istalgan vaqtda va joyda bilim olish imkoniyatini yaratadi, bu esa ta’limning uzluksizligini ta’minlaydi.

Mazkur tadqiqotning **asosiy maqsadi** “Temurbeklar maktabi” o‘quvchilarining til o‘rganish jarayonida Duolingo mobil ilovasidan foydalanish samaradorligini aniqlash, uning afzallik va kamchiliklarini tahlil qilish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotda kuzatish, tajriba-sinov, taqqoslash va so‘rovnoma metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot “Temurbeklar maktabi” o‘quvchilari o‘rtasida olib borildi. O‘quvchilar ikki guruhga ajratildi: nazorat guruhi an’anaviy usulda ta’lim oldi, tajriba guruhi esa qo‘shimcha ravishda Duolingo ilovasidan foydalandi. Dastlabki va yakuniy testlar orqali o‘quvchilarning bilim darajasi baholandi. Shuningdek, o‘quvchilarning o‘qishga bo‘lgan qiziqishi va motivatsiyasi maxsus so‘rovnomalar orqali aniqlanib, natijalar tahlil qilindi.Tadqiqot natijalari Duolingo ilovasidan foydalangan o‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasi yuqoriroq ekanligini ko‘rsatdi. Xususan, lug‘at boyligi va grammatik bilimlar sezilarli darajada yaxshilandi. Ilovaning o‘yin elementlari o‘quvchilarning qiziqishini oshirdi. Ball to‘plash, darajadan o‘tish va mukofot tizimi o‘quvchilarda raqobat va motivatsiyani kuchaytirdi. Bundan tashqari, mobil ilovaning moslashuvchanligi o‘quvchilarga istalgan vaqtda bilim olish imkonini berdi. Bu esa mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qildi. Shu bilan birga, ayrim kamchiliklar ham mavjud. Jumladan, real muloqot muhiti yetishmasligi va ayrim topshiriqlarning yuzaki xarakterga egaligi aniqlangan. Shu sababli mobil ilovalardan foydalanishni an’anaviy darslar bilan uyg‘unlashtirish muhim hisoblanadi.

Xulosa. Olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, zamonaviy mobil texnologiyalarni, xususan, Duolingo ilovasini ta’lim jarayoniga joriy etish o‘quvchilarning til o‘rganish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Ilovaning interaktivligi, moslashuvchanligi va o‘yin elementlariga asoslanganligi o‘quvchilarning o‘qishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi hamda ularni muntazam shug‘ullanishga undaydi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, ushbu ilovadan foydalangan o‘quvchilarda lug‘at boyligi kengaygan, grammatik bilimlar mustahkamlangan va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalari shakllangan. Ayniqsa, qisqa vaqt ichida samarali o‘rganish imkoniyati o‘quvchilarning vaqtni to‘g‘ri taqsimlashiga ijobiy ta’sir ko‘rsatgan. Bu esa zamonaviy ta’limning muhim talablari — moslashuvchanlik va individuallashtirishni ta’minlaydi. Shu bilan birga, mobil ilovalarning ayrim cheklovlari ham mavjudligi aniqlandi. Xususan, real kommunikativ muhitning yetarli darajada emasligi, nutq amaliyotining cheklanganligi hamda ayrim topshiriqlarning yuzaki xarakterga egaligi kuzatildi.

Bu esa mobil ta’limni to‘liq mustaqil vosita sifatida emas, balki an’anaviy o‘qitish jarayoni bilan uyg‘un holda qo‘llash zarurligini ko‘rsatadi. Kelgusida ta’lim tizimida mobil ilovalardan foydalanishni yanada takomillashtirish uchun bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Jumladan, o‘qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini oshirish, milliy o‘quv dasturlariga mos kontent yaratish, hamda o‘quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda adaptiv ta’lim muhitini shakllantirish zarur. Umuman olganda, Duolingo mobil ilovasidan samarali foydalanish ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning mustaqil o‘rganish faoliyatini rivojlantirish va zamonaviy ta’lim muhitini yaratishda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Bu esa o‘z navbatida, raqamli transformatsiya sharoitida ta’lim tizimini yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Krashen S. Principles and Practice in Second Language Acquisition.
2. Richards J., Rodgers T. Approaches and Methods in Language Teaching.
3. Kukulska-Hulme A. Mobile Learning and Language Teaching.
4. Traxler J. Defining Mobile Learning.
5. Godwin-Jones R. Emerging Technologies in Language Learning.
6. Duolingo Research Reports (official materials).
7. Stockwell G. Mobile-Assisted Language Learning.
8. Burston J. Mobile Language Learning: A Review of the Literature.
9. O‘zbekiston Respublikasi ta’limga oid me’yoriy hujjatlari.
10. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo‘yicha ilmiy maqolalar to‘plami.